

2-asis TVSAS – PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

Oficialus pareiškimas

Šis tarptautinis viešojo sektoriaus apskaitos standartas (TVSAS) parengtas pagal Tarptautinio apskaitos standartų komiteto (TASK) išleistą 7-ąjį tarptautinį apskaitos standartą (TAS) „Pinigų srautų ataskaita“. Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (TASV) ir Tarptautinių apskaitos standartų komiteto fondas (TASKF) buvo įsteigti 2001 metais, ir jie pakeitė TASK. Tarptautiniai apskaitos standartai (TAS), kuriuos išleido TASK, galioja iki TASV juos patikslina ar panaikina. TASV leidimu šiame Tarptautinės buhalterijų federacijos viešojo sektoriaus komiteto leidinyje pateikiamos 7-ojo TAS ištraukos.

Patvirtintas Tarptautinių apskaitos standartų (TAS) tekstas yra tas, kurį TASV išleido anglų kalba. Jo kopijas galima įsigyti tiesiogiai iš TASV Leidybos skyriaus, adresu: *7th floor, 166 Fleet Street, London EC4A 2DY, United Kingdom.*

El.paštas: publications@iasb.org.uk

Interneto svetainė: <http://www.iasb.org.uk>

TAS, TAS projektų ir kitų TASK ir TASV leidinių autorių teisės priklauso TASKF.

Sutrumpinimai „TAS“, „TASV“, „TASK“, „TASKF“ ir pavadinimas „Tarptautiniai apskaitos standartai“ yra TASKF prekių ženklai ir negali būti naudojami be TASKF sutikimo.

Šio viso patvirtinto Tarptautinio viešojo sektoriaus apskaitos standarto teksto vertimą iš anglų kalbos atliko Lietuvos Respublikos finansų ministerija kartu su viešąja įstaiga Lietuvos Respublikos apskaitos institutu.

2-asis TVSAS – PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

TURINYS

	Paragrafai
Tikslas	
Taikymas.....	1–4
Pinigų srautų ataskaitos informacijos teikiama nauda	5–7
Apibrėžimai	8–17
Pinigai ir pinigų ekvivalentai.....	9–11
Ekonominis ūkio subjektas.....	12–14
Būsimoji ekonominė nauda ar paslaugos.....	15
Valstybės įmonės.....	16
Grynasis turtas / nuosavas kapitalas.....	17
Pinigų srautų ataskaitos pateikimas.....	18–26
Pagrindinė veikla.....	21–24
Investicinė veikla.....	25
Finansinė veikla.....	26
Pagrindinės veiklos pinigų srautų pateikimas.....	27–30
Investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautų pateikimas.....	31
Pinigų srautų pateikimas grynąja verte.....	32–35
Pinigų srautai užsienio valiuta.....	36–39
Ypatingieji straipsniai.....	40–41
Palūkanos ir dividendai.....	42–45
Grynojo perviršio mokesčiai.....	46–48
Investicijos į kontroliuojamuosius, asocijuotus ūkio subjektus ir bendras įmones.....	49–50
Kontroliuojamųjų ūkio subjektų ir kitų veikiančių vienetų įsigijimas ir perleidimas.....	51–55
Nepiniginiai sandoriai.....	56–57
Pinigų ir pinigų ekvivalentų sudedamosios dalys.....	58–60
Kiti atskleidimai.....	61–64
Įsigaliojimo data.....	65–66
Priedėlis – Pinigų srautų ataskaita (sudaro ūkio subjektai, išskyrus finansų įstaigas)	
Palyginimas su 7-uoju TAS	

2-asis TVSAS – PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

Juodu kursyvu spausdinami standarto paragrafai turi būti siejami su šviesiu šriftu spausdinamais šio standarto paaiškinimų paragrafais ir su Tarptautinių viešojo sektoriaus apskaitos standartų pratarme. Tarptautiniai viešojo sektoriaus apskaitos standartai netaikomi nereikšmingiems straipsniams.

Tikslas

Pinigų srautų ataskaita parodo ataskaitinio laikotarpio pinigų įplaukų šaltinius, pinigų išmokų straipsnius ir pinigų likutį finansinės atskaitomybės sudarymo dieną. Ūkio subjekto pinigų srautų ataskaita yra naudinga siekiant suteikti finansinės atskaitomybės vartotojams informaciją, reikalingą sprendimams priimti ir atsakomybei nustatyti. Informacija apie pinigų srautus padeda jos vartotojams nustatyti, iš kur viešojo sektoriaus ūkio subjektas gavo savo veiklai finansuoti reikalingą pinigų kiekį ir kaip tie pinigai buvo panaudoti. Vartotojai, priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo, tokius kaip ūkio subjekto veiklos tęstinumo užtikrinimas, turi suprasti pinigų srautų laiką ir jų tikrumą. Šio standarto tikslas – reikalauti, kad pinigų srautų ataskaitoje, kurioje pinigų srautai per laikotarpį klasifikuojami į pinigų srautus iš pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos, ūkio subjektas pateiktų informaciją apie pinigų ir pinigų ekvivalentų pokyčius ataskaitiniu ir ankstesniais laikotarpiais.

Taikymas

- 1. Ūkio subjektas, kuris finansinę atskaitomybę rengia ir pateikia kaupimo principu, vadovaudamasis šiuo standartu turi sudaryti pinigų srautų ataskaitą ir pateikti ją kaip savo finansinės atskaitomybės sudedamąją dalį kiekvieną ataskaitinį laikotarpį, kurio finansinę atskaitomybę jis pateikia.*
- 2. Ūkio subjekto finansinės atskaitomybės vartotojams informacija apie pinigų srautus gali būti naudinga siekiant įvertinti ūkio subjekto pinigų srautus, ar ūkio subjektas laikosi teisės aktų ir taisyklių (įskaitant atitinkamus patvirtintus biudžetus), ir priimant sprendimus, ar suteikti ūkio subjektui finansavimą arba, ar sudaryti su juo sandorį. Vartotojus dažniausiai domina, kaip ūkio subjektas gauna ir naudoja pinigus ir pinigų ekvivalentus. Tai pavyzdys, kai neatsižvelgiama į ūkio subjekto veiklos pobūdį ir nepaisoma, ar pinigai gali būti traktuojami kaip ūkio subjekto produktas, kaip galėtų būti viešojoje finansų įstaigoje. Nors veikla, iš kurios ūkio subjektai gauna pajamas, yra skirtinga, pinigų jiems dažniausiai reikia tiems patiems tikslams: sumokėti už vartojamas prekes ir paslaugas, padengti nuolatinės skolų tvarkymo išlaidas ir kai kuriais atvejais – sumažinti skolų dydį. Todėl šiame standarte nurodoma, kad visi ūkio subjektai turi pateikti pinigų srautų ataskaitą.*
- 3. Šis standartas taikomas visiems viešojo sektoriaus ūkio subjektams, išskyrus valstybės įmones.*

4. Valstybės įmonės (VĮ) turi vadovautis Tarptautiniais apskaitos standartais (TAS), kuriuos išleido Tarptautinis apskaitos standartų komitetas. Viešojo sektoriaus komiteto išleistoje 1-ojoje gairėje „Valstybės įmonių finansinė atskaitomybė“ pažymima, kad TAS tinka visoms verslo įmonėms, neatsižvelgiant į tai, ar jos veikia privačiame ar viešajame sektoriuje. Todėl 1-ojoje gairėje rekomenduojama, kad VĮ rengtų tokią finansinę atskaitomybę, kuri visais reikšmingais atžvilgiais atitinka TAS reikalavimus.

Pinigų srautų ataskaitos informacijos teikiama nauda

5. Informacija apie ūkio subjekto pinigų srautus padeda vartotojams numatyti, kiek pinigų ūkio subjektui reikės ateityje, ar jis sugebės kurti pinigų srautus ir finansuoti savo veiklos masto ir pobūdžio pakeitimus. Pinigų srautų ataskaita taip pat gali pasitarnauti kaip pinigų įplaukų ir išmokų per ataskaitinį laikotarpį atskaitingumo priemonė.
6. Pinigų srautų ataskaita kartu su kitomis finansinėmis ataskaitomis pateikia informaciją, kuri padeda vartotojams įvertinti ūkio subjekto grynojo turto / nuosavo kapitalo pokyčius, finansinę būklę (įskaitant jo likvidumą ir mokumą) ir sugebėjimą valdyti pinigų srautus ir jų laiką, siekiant prisitaikyti prie pasikeitusių aplinkybių ir galimybių. Ji taip pat padidina galimybes palyginti įvairių ūkio subjektų pateikiamas jų vykdomos veiklos ataskaitas, nes eliminuoja skirtingų apskaitos metodų taikymo vienodiems sandoriams ir kitiems ūkiniais įvykiams poveikį.
7. Informacija apie ankstesnių laikotarpių pinigų srautus dažnai parodo būsimųjų pinigų srautų sumą, laiką ir užtikrintumą. Ji taip pat naudinga tikrinant, ar anksčiau atliktas būsimųjų pinigų srautų įvertinimas yra tikslus.

Apibrėžimai

8. *Šiame standarte vartojamos sąvokos:*

Kaupimo principas – apskaitos būdas, pagal kurį sandoriai ir kiti ūkiniai įvykiai pripažįstami apskaitoje tada, kai jie įvyksta (ne tik tada, kai gaunami ar sumokami pinigai ar jų ekvivalentai). Todėl sandoriai ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami ir pripažįstami tuo finansiniu laikotarpiu, su kuriuo jie yra susiję. Pagal kaupimo principą pripažįstamas turtas, įsipareigojimai, grynasis turtas / nuosavas kapitalas, pajamos ir sąnaudos.

Turtas – ūkio subjekto kontroliuojami dėl praeities ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių gauti ištekliai, iš kurių ūkio subjektas tikisi ateityje gauti ekonominės naudos arba paslaugų.

Asocijuotas ūkio subjektas – ūkio subjektas, kuriam investuotojas daro reikšmingą įtaką ir kuris nėra nei kontroliuojamasis, nei investuotojo jungtinės sutarties subjektas.

Pinigai – gryniesi pinigai kasoje ir indėliai iki pareikalavimo.

Pinigų ekvivalentai – trumpalaikės labai likvidžios investicijos, kurios gali būti lengvai iškeičiamos į žinomas pinigų sumas ir kurių vertės pasikeitimo rizika nereikšminga.

Pinigų srautai – pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukos ir išmokos.

Savininkų įnašai – būsimoji ekonominė nauda ar paslaugos, išskyrus tas, dėl kurių atsiranda ūkio subjekto įsipareigojimai, kurias ūkio subjektui suteikė išorės dalyviai ir įgijo finansinį interesą į ūkio subjekto grynąjį turtą / nuosavą kapitalą, kuris:

- a) suteikia teisę skirstyti ūkio subjekto būsimąją ekonominę naudą arba paslaugas jo buvimo laikotarpiu, kai tokį paskirstymą turi teisę atlikti savininkai ar jų atstovai, o, nutraukus ūkio subjekto veiklą, skirstyti turtą, kuris lieka įvykdžius visus įsipareigojimus; ir / arba
- b) gali būti parduotas, išmainytas, perduotas ar susigrąžintas.

Kontrolė – teisė valdyti kito ūkio subjekto finansinę ir veiklos politiką siekiant gauti naudos iš to ūkio subjekto veiklos.

Kontroliuojamasis ūkio subjektas – ūkio subjektas, kurį kontroliuoja kitas ūkio subjektas (vadinamas kontroliuojančiuoju ūkio subjektu).

Kontroliuojantysis ūkio subjektas – ūkio subjektas, kuris kontroliuoja vieną ar daugiau kontroliuojamųjų ūkio subjektų.

Savikainos metodas – apskaitos metodas, pagal kurį investicijos apskaitoje registruojamos įsigijimo savikaina. Finansinės veiklos ataskaita parodo tik tas pajamas iš investicijos, kurios gaunamos paskirsčius ūkio subjekto, į kurį buvo investuota, sukauptą grynąjį perviršį, uždirbtą po investicijos įsigijimo.

Paskirstymas savininkams – ūkio subjekto būsimosios ekonominės naudos ar paslaugų paskirstymas visiems savininkams (ar jų daliai) kaip grąža iš investicijos arba kaip investicijos gražinimas.

Ekonominis ūkio subjektas – ūkio subjektų grupė, kurią sudaro kontroliuojantysis ūkio subjektas ir vienas ar daugiau kontroliuojamųjų ūkio subjektų.

Nuosavybės metodas – apskaitos metodas, kai investicija iš pradžių užregistruojama jos įsigijimo savikaina, o po to jos vertė koreguojama atsižvelgiant į investuotojui priklausančią investicijos grynojo turto / nuosavo kapitalo dalį. Finansinės veiklos ataskaita parodo investuotojui tenkančią ūkio subjekto, į kurį investuota, veiklos rezultatų dalį.

Valiutų keitimo kursas – dviejų valiutų keitimo santykis.

Sąnaudos – ekonominės naudos ar potencialių paslaugų sumažėjimas per ataskaitinį laikotarpį dėl turto atidavimo ar sunaudojimo arba dėl priimtų įsipareigojimų, dėl kurių sumažėja grynasis turtas / nuosavas kapitalas, išskyrus paskirstymą savininkams.

Ypatingieji straipsniai – pajamos ar sąnaudos, susidarančios iš ūkinių įvykių ar sandorių, kurie aiškiai išsiskiria iš ūkio subjekto įprastinės veiklos, kurie neturėtų kartotis dažnai ar reguliariai ir kurių ūkio subjektas nekontroliuoja ar kuriems nedaro įtakos.

Finansinė veikla – veikla, kuri lemia ūkio subjekto įnešto kapitalo ir skolintų lėšų dydžio ir sudėties pasikeitimą.

Užsienio valiuta – valiuta, kita nei ūkio subjekto atskaitomybės valiuta.

Valstybės įmonė – ūkio subjektas, kuris turi visus šiuos požymius:

- a) turi teisę savo vardu sudaryti sutartis;
- b) teisės aktų nustatyta tvarka jam suteikti finansiniai ir veiklos vykdymo įgaliojimai;
- c) įprastinės veiklos metu kitiems ūkio subjektams prekes ir paslaugas parduodantis pelningai arba už kainą, kuri visiškai padengia sąnaudas;
- d) nepriklauso nuo nuolatinio vyriausybės finansavimo (kitokio nei produkcijos įsigijimai ar pardavimai tarp nesusijusių šalių); ir
- e) kontroliuojamas viešojo sektoriaus ūkio subjekto.

Investicinė veikla – ilgalaikio turto ir kitų investicijų, kurios nepriskiriamos pinigų ekvivalentams, įsigijimas ir perleidimas.

Investuotojas į jungtinės sutarties subjektą – jungtinės sutarties subjekto dalininkas, kuris bendrai nekontroliuoja to subjekto.

Jungtinės sutarties subjektas – sutartimi įteisintas dviejų ir daugiau šalių įsipareigojimas vykdyti veiklą ir bendrai ją kontroliuoti.

Įsipareigojimai – dėl praeities ūkinių operacijų ir/arba ūkinių įvykių atsiradę dabartiniai ūkio subjekto įsipareigojimai, kuriuos vykdydamas ūkio subjektas, tikėtina, kad turės naudoti savo turimus ir būsimus ekonominę naudą ar paslaugas teikiančius išteklius.

Mažumos dalis – kontroliuojamojo ūkio subjekto grynojo perviršio (deficito) ir grynojo turto/ nuosavo kapitalo dalis, tenkanti savininko kapitalo daliai, kurios kontroliuojantysis ūkio subjektas nevaldo nei tiesiogiai, nei per kitus kontroliuojamuosius ūkio subjektus.

Grynasis turtas / nuosavas kapitalas – teisė į turto dalį, likusią iš ūkio subjekto turto atėmus visus jo įsipareigojimus.

Grynasis perviršis / deficitas apima šias sudedamąsias dalis:

a) perviršį arba deficitą iš įprastinės veiklos; ir

b) ypatinguosius straipsnius.

Pagrindinė veikla – ūkio subjekto veikla, išskyrus investicinę arba finansinę veiklą.

Proporcingas konsolidavimas – apskaitos ir pateikimo finansinėje atskaitomybėje metodas, kai ūkio subjekto dalininkui tenkanti bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto turto, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų straipsnių dalis pagal kiekvieną eilutę sudedama su panašiais dalininko finansinės atskaitomybės straipsniais arba dalininko finansinėje atskaitomybėje pateikiama atskiromis eilutėmis.

Atskaitomybės valiuta – valiuta, naudojama sudarant finansinę atskaitomybę.

Atskaitomybės data – paskutinė ataskaitinio laikotarpio, kurio finansinė atskaitomybė yra sudaroma, diena.

Pajamos – ūkio subjekto ekonominės naudos arba potencialių paslaugų padidėjimas per ataskaitinį laikotarpį, kai dėl to padidėja grynasis turtas / nuosavas kapitalas, išskyrus papildomus savininkų įnašus.

Įprastinės veiklos perviršis/ deficitas – suma, kuri lieka iš įprastinės veiklos pajamų atėmus įprastinės veiklos sąnaudas.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

9. Pinigų ekvivalentai skirti trumpalaikiams įsipareigojimams vykdyti, o ne investuoti ar kitiems tikslams. Tam, kad investicija būtų priskiriama pinigų ekvivalentams, ji turi būti lengvai iškeičiama į iš anksto žinomą pinigų kiekį, o rizika, kad gali pasikeisti jos vertė, turi būti nereikšminga. Todėl investicija priskiriama pinigų ekvivalentams tik tada, kai ji yra trumpalaikė, pavyzdžiui, kai jos laikotarpis ne ilgesnis kaip trys mėnesiai nuo įsigijimo datos. Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius nepriskiriamos pinigų ekvivalentams, nebent jos iš esmės yra pinigų ekvivalentai.
10. Skolinimasis iš banko paprastai laikomas finansine veikla. Tačiau kai kuriose šalyse ūkio subjekto banko sąskaitos likučio viršijimai, kurie padengiami pagal pareikalavimą, sudaro neatskiriama ūkio subjekto pinigų valdymo politikos dalį. Tokiu atveju banko sąskaitos likučio viršijimai priskiriami pinigų ar pinigų ekvivalentų sudedamosioms dalims. Bendra tokių bankinių susitarimų ypatybė yra ta, kad banko sąskaitos likutis dažnai svyruoja nuo teigiamo iki neigiamo.

11. Pinigų srautai neparodo pinigų judėjimo tarp pinigų ar pinigų ekvivalentų straipsnių, kadangi tai yra ūkio subjekto pinigų valdymo, o ne jo pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos dalis. Pinigų valdymas apima pinigų pertekliaus investavimą į pinigų ekvivalentus.

Ekonominis ūkio subjektas

12. Šiame standarte vartojama sąvoka „ekonominis ūkio subjektas“ finansinėje atskaitomybėje reiškia, kad tai yra ūkio subjektų grupė, kurią sudaro kontroliuojantysis ūkio subjektas ir jo kontroliuojamieji ūkio subjektai.
13. Kartais vartojamos kitos su ekonominiu ūkio subjektu susijusios sąvokos, tokios kaip „administracinis ūkio subjektas“, „finansinis ūkio subjektas“, „konsoliduotas ūkio subjektas“ ir „grupė“.
14. Ekonominį ūkio subjektą gali sudaryti ūkio subjektai, kurie vykdo ir socialinės politikos, ir komercinę veiklą. Pavyzdžiui, valstybinis aprūpinimo būstais departamentas gali būti ekonominis ūkio subjektas, kurį sudaro ūkio subjektai, aprūpinantys būstais už nustatytą mokestį, ir ūkio subjektai, kurie aprūpina būstais vykdydami komercinę veiklą.

Būsimoji ekonominė nauda arba paslaugos

15. Turtas yra priemonė ūkio subjektui siekti savo tikslų. Turtas, naudojamas ūkio subjekto veikloje prekėms ir paslaugoms teikti, bet tiesiogiai nekuriantis grynujų pinigų įplaukų, dažniausiai apibrėžiamas kaip turtas, teikiantis „paslaugas“. Turtas, kuris yra naudojamas grynosioms pinigų įplaukoms kurti, dažniausiai apibrėžiamas kaip turtas, teikiantis „būsimąją ekonominę naudą“. Atsižvelgiant į visus tikslus, kuriems turtas gali būti panaudotas, pagrindinėms turto savybėms apibrėžti šiame standarte vartojama sąvoka „būsimoji ekonominė nauda arba paslaugos“.

Valstybės įmonės

16. Sąvoka „valstybės įmonės“ (VĮ) apima pardavimais užsiimančias įmones, tokias kaip komunalinės įmonės, taip pat finansų įmones, tokias kaip finansų institucijos. Iš esmės VĮ nesiskiria nuo ūkio subjektų, kurie vykdo panašią veiklą privačiame sektoriuje. VĮ paprastai veikia siekdamos pelno, tačiau kai kurios jų gali turėti apribotų įpareigojimų dėl bendruomeninių paslaugų teikimo ir privalo tam tikrus asmenis ir organizacijas aprūpinti prekėmis ir paslaugomis nemokamai arba už labai mažą mokestį. 6-ajame TVSAS „Konsoliduota finansinė atskaitomybė ir kontroliuojamųjų ūkio subjektų apskaita“ pateikiamos nuorodos, kaip finansinės atskaitomybės sudarymo tikslais nustatyti, ar yra kontrolė. Šiomis nuorodomis turi būti vadovaujamosi nustatant, ar VĮ yra kontroliuojama kito viešojo sektoriaus ūkio subjekto.

Grynasis turtas / nuosavas kapitalas

17. Sąvoka „grynasis turtas / nuosavas kapitalas“ šiame standarte vartojama kalbant apie likutį finansinės būklės ataskaitoje (turtas minus įsipareigojimai). Grynasis turtas / nuosavas

kapitalas gali būti teigiamas arba neigiamas. Vietoj „grynojo turto / nuosavo kapitalo“ gali būti vartojamos ir kitos sąvokos, kai jų reikšmė yra aiški.

Pinigų srautų ataskaitos pateikimas

18. Pinigų srautų ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pinigų srautai turėtų būti pateikti suklasifikuoti pagal pagrindinę, investicinę ir finansinę veiklą.

19. Pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautus ūkio subjektas pateikia pagal tinkamiausią jo veiklai būdą. Pinigų srautų klasifikavimas pagal veiklą vartotojams suteikia informacijos, kuri leidžia įvertinti tos veiklos įtaką ūkio subjekto finansinei būklei ir jo pinigų ir pinigų ekvivalentų sumas. Ši informacija taip pat gali būti naudojama ryšiams tarp šių veiklų nustatyti.

20. Vienas sandoris gali sukurti skirtingai klasifikuojamus pinigų srautus. Pavyzdžiui, gražinant paskolą pinigais, gražinamos ir paskolos palūkanos. Palūkanos gali būti klasifikuojamos kaip pagrindinė veikla, o paskolos dalis – kaip finansinė veikla.

Pagrindinė veikla

21. Grynujų pinigų iš pagrindinės veiklos suma yra pagrindinis rodiklis, parodantis, kaip finansuojama ūkio subjekto veikla:

- a) iš mokesčių (tiesioginių ir netiesioginių); arba
- b) ūkio subjekto pagamintų prekių ar suteiktų paslaugų vartotojų.

Grynujų pinigų srautų suma taip pat padeda parodyti ūkio subjekto sugebėjimą išlaikyti veiklos pajėgumą, įvykdyti įsipareigojimus, sumokėti savininkams dividendus ir daryti naujas investicijas nenaudojant išorės finansavimo šaltinių. Konsoliduoti visos valstybės pagrindinės veiklos pinigų srautai parodo, koku mastu vyriausybė finansavo savo konkrečią veiklą iš mokesčių ir rinkliavų. Informacija apie konkrečias ankstesnių laikotarpių pagrindinės veiklos pinigų srautų sudedamąsias dalis, naudojama kartu su kita informacija, yra naudinga prognozuojant būsimuosius pagrindinės veiklos pinigų srautus.

22. Pagrindinės veiklos pinigų srautai visų pirma gaunami iš pagrindinės pajamas kuriančios ūkio subjekto veiklos. Pagrindinės veiklos pinigų srautų pavyzdžiai:

- a) pinigų įplaukos iš mokesčių, rinkliavų ir baudų;
- b) pinigų įplaukos už ūkio subjekto teikiamą produkciją ir paslaugas;
- c) pinigų įplaukos iš dotacijų arba mokėjimų ir kitų asignavimų ar kitų biudžeto lėšų, kurias skyrė vyriausybė ar kiti viešojo sektoriaus ūkio subjektai;
- d) pinigų įplaukos iš autorinių atlyginimų, mokesčių, komisinių ir kitų pajamų;

- e) pinigų išmokos kitiems viešojo sektoriaus ūkio subjektams jų veiklai finansuoti (neįskaitant paskolų);
- f) mokėjimai prekių ir paslaugų teikėjams;
- g) pinigų išmokos darbuotojams ir jų vardu;
- h) draudimo įmonės pinigų įplaukos ir išmokos už draudimo premijas ir pareikštus ieškinius, metinės rentos ir kitos draudimo išmokos;
- i) pinigų išmokos už vietinius turto arba pajamų mokesčius (kai jų reikia), susijusius su pagrindine veikla;
- j) pinigų įplaukos ir išmokos, susijusios su perpardavimo ar prekybos sutartimis;
- k) pinigų įplaukos ar išmokos iš nutraukiamosios veiklos; ir
- l) pinigų įplaukos ar išmokos, susijusios su teismo sprendimais.

Kai kurie sandoriai, tokie kaip įrangos pardavimas, gali duoti pelno ar nuostolių, kurie įtraukiami nustatant grynąjį perviršį ar deficitą. Tačiau pinigų srautai, susiję su tokiu sandoriu, yra investicinės veiklos pinigų srautai.

23. Ūkio subjektas gali turėti vertybinių popierių ar paskolų, skirtų perparduoti ar prekybos tikslams, - tokiu atveju jie yra panašūs į atsargas, specialiai įsigytas perpardavimui. Todėl pinigų srautai, susidarantys parduodant ar perkant tokius vertybinius popierius, priskiriami pagrindinės veiklos pinigų srautams. Viešųjų finansų įstaigų išankstiniai mokėjimai ir paskolos paprastai taip pat priskiriami pagrindinei veiklai, kadangi jie yra susiję su pagrindine ūkio subjekto pajamas kuriančia veikla.
24. Kai kuriose jurisdikcijose vyriausybės ar kiti viešojo sektoriaus ūkio subjektai paskirs ar patvirtins fondus ūkio subjekto veiklai finansuoti, tačiau aiškiai nenurodys, kaip juos paskirstyti einamajai veiklai, kapitaliniams darbams ir įnašams į kapitalą. Jei ūkio subjektas negali asignavimų ar iš biudžeto skiriamų lėšų priskirti einamajai veiklai, kapitaliniams darbams ir įnašams į kapitalą, juos turėtų klasifikuoti kaip pinigų srautus iš pagrindinės veiklos ir šį faktą atskleisti finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte.

Investicinė veikla

25. Investicinės veiklos pinigų srautus svarbu atskleisti atskirai, nes jie parodo pinigų išmokas, kurios buvo padarytos įsigyjant išteklius, kurie prisidės prie ūkio subjekto paslaugų teikimo ateityje. Investicinės veiklos pinigų srautų pavyzdžiai:
- a) pinigų išmokos įsigyjant ilgalaikį materialųjį turtą, nematerialųjį turtą ir kitą ilgalaikį turtą. Šios išmokos apima ir tas, kurios yra susijusios su kapitalizuotomis plėtros darbų išlaidomis ir pačių pasigamintu ilgalaikiu materialiuoju turtu;

- b) pinigų įplaukos, gautos pardavus ilgalaikį materialųjį turtą, nematerialųjį turtą ir kitą ilgalaikį turtą;
- c) pinigų išmokos įsigyjant kitų ūkio subjektų nuosavybės ar skolos priemones ir jungtinės sutarties subjekto dalį (išskyrus išmokas už tokias priemones, kurios laikomos pinigų ekvivalentais ar naudojamos perpardavimo ar prekybos tikslams);
- d) pinigų įplaukos, gautos pardavus kitų ūkio subjektų nuosavybės ar skolos priemones ir jungtinės sutarties subjekto dalį (išskyrus įplaukas už tokias priemones, kurios laikomos pinigų ekvivalentais ar naudojamos perpardavimo ar prekybos tikslams);
- e) išankstiniai pinigų mokėjimai ar paskolos kitoms šalims (išskyrus tas, kurios suteiktos viešųjų finansų įstaigų);
- f) pinigų įplaukos, susijusios su išankstinių mokėjimų ir paskolų kitoms šalims grąžinimu (išskyrus tas, kurios suteiktos viešųjų finansinių institucijų);
- g) pinigų išmokos už ateities, išankstinius, pasirinkimo ir apsikeitimo sandorius, išskyrus atvejus, kai šie sandoriai sudaromi perpardavimo ar prekybos tikslams arba yra priskiriami finansinei veiklai; ir
- h) pinigų įplaukos už ateities, išankstinius, pasirinkimo ir apsikeitimo sandorius, išskyrus atvejus, kai šie sandoriai sudaromi perpardavimo ar prekybos tikslams arba yra priskiriami finansinei veiklai.

Kai sutartis apskaitoje registruojama kaip konkrečios pozicijos rizikos sumažinimas, šios sutarties pinigų srautai klasifikuojami taip pat kaip ir pozicijos, kurios rizika yra mažinama, pinigų srautai.

Finansinė veikla

26. Finansinės veiklos pinigų srautus svarbu parodyti atskirai todėl, kad tai naudinga prognozuojant ūkio subjekto kapitalo teikėjų teises į būsimųjų laikotarpių pinigų srautus. Finansinės veiklos pinigų srautų pavyzdžiai:
- a) pinigų įplaukos, gaunamos išleidžiant skolos vertybinius popierius, vekselius, obligacijas, hipotekas, suteikiant paskolas ir imant trumpalaikes ar ilgalaikes paskolas;
 - b) pinigų mokėjimai grąžinant pasiskolintas lėšas; ir
 - c) nuomininko pinigų mokėjimai, mažinantys finansinės nuomos įsipareigojimus.

Pagrindinės veiklos pinigų srautų pateikimas

27. Pinigų srautus iš pagrindinės veiklos ūkio subjektas turėtų pateikti vienu iš šių būdų:

- a) tiesioginiu būdu, pagal kurį parodomas pagrindinės bendrųjų pinigų įplaukų ir išmokų grupės; arba*
- b) netiesioginiu būdu, pagal kurį grynasis perviršis arba deficitas koreguojamas nepiniginio pobūdžio sandorių rezultatais, visais praeities ar būsimųjų laikotarpių pagrindinės veiklos pinigų įplaukų ar išmokų atidėjimais ar sukauptais ir pajamų arba sąnaudų, susijusių su investicinės ar finansinės veiklos pinigų srautais, straipsniais.*

28. Ūkio subjektams rekomenduojama pagrindinės veiklos pinigų srautus pateikti tiesioginiu būdu. Tiesioginis būdas suteikia informacijos, kuri gali būti naudinga apskaičiuojant būsimųjų laikotarpių pinigų srautus, o netiesioginis būdas tokios informacijos nesuteikia. Taikant tiesioginį būdą, informacija apie pagrindines bendrųjų pinigų įplaukų ir išmokų grupes gali būti gaunama:

- a) iš ūkio subjekto apskaitos registru; arba
- b) koreguojant veiklos pajamas, veiklos sąnaudas (viešosiose finansų įstaigose palūkanų bei panašias pajamas ir sąnaudas) ir kitus finansinės veiklos ataskaitos straipsnius:
 - i) pasikeitus atsargoms ir pagrindinės veiklos gautinoms ir mokėtinoms sumoms per laikotarpį;
 - ii) kitais nepiniginiais straipsniais; ir
 - iii) kitais straipsniais, kurių poveikis pinigams laikomas investicinės ar finansinės veiklos pinigų srautais.

29. Ūkio subjektams, pateikiantiems pinigų srautus iš pagrindinės veiklos tiesioginiu būdu, taip pat rekomenduojama perviršį / deficitą iš įprastinės veiklos suderinti su grynaisiais pinigų srautais iš pagrindinės veiklos. Šis suderinimas gali būti pateikiamas kaip pinigų srautų ataskaitos dalis arba finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte.

30. Taikant netiesioginį būdą, gryniesi pinigų srautai iš pagrindinės veiklos nustatomi koreguojant grynąjį perviršį ar deficitą iš įprastinės veiklos, atsižvelgiant į:

- a) atsargų ir pagrindinės veiklos gautinų ir mokėtinų sumų pasikeitimą per laikotarpį;
- b) nepiniginis straipsnius, tokius kaip nusidėvėjimas, atidėjiniai, atidėtieji mokesčiai, nerealizuotas užsienio valiutos pelnas ar nuostoliai, nepaskirstytasis asocijuotų ūkio subjektų perviršis ir mažumos dalis;

- c) visus kitus straipsnius, kurių poveikis pinigams laikomas investicinės ar finansinės veiklos pinigų srautais; ir
- d) kai kurių ypatingųjų straipsnių, kurie klasifikuojami kaip įprastinės veiklos pinigų srautai, įtaką.

Investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautų pateikimas

31. Ūkio subjektas turėtų atskirai parodyti visas pinigų įplaukas ir išmokas, susidarančias iš investicinės ir iš finansinės veiklos, išskyrus atvejus, kai pinigų srautai, aprašyti 32 ir 35 paragrafuose, pateikiami grynąja verte.

Pinigų srautų pateikimas grynąja verte

32. Pagrindinės, investicinės ar finansinės veiklos pinigų srautai, kurie gali būti pateikiami grynąja verte:

- a) *pinigų įplaukos ir išmokos klientų, mokesčių mokėtojų ar naudos gavėjų vardu, kai tokie pinigų srautai parodo kitos šalies, o ne ūkio subjekto veiklą; ir*
- b) *pinigų įplaukos ir išmokos pagal tokius straipsnius, kuriems būdinga greita apyvarta, didelės sumos ir trumpas padengimo terminas.*

33. 32 paragrafo a) punktas taikomas tik tiems sandoriams, iš kurių susidarantį pinigų likutį kontroliuoja atskaitingas ūkio subjektas. Tokių pinigų įplaukų ir išmokų pavyzdžiai:

- a) vienas valdymo lygis renka mokesčius kitam valdymo lygiui, neįskaitant mokesčių, kurie, vykdant mokesčių pasidalijimo sutartį, surenkami savo naudojimui;
- b) neterminuoto indėlio viešojoje finansų įstaigoje priėmimas ir išmokėjimas;
- c) klientų lėšos, laikomos investiciniuose arba patikos ūkio subjektuose; ir
- d) nuomos mokesčiai, surenkami turto savininkų vardu ir jiems perduodami.

34. Pinigų įplaukų ir išmokų, nurodytų 32 paragrafo b) punkte, pavyzdžiai yra tokie išankstiniai mokėjimai ir gražinamos sumos:

- a) investicijų įsigijimas ir pardavimas; ir
- b) kiti trumpalaikiai išskolinimai, pavyzdžiui, tokie, kurių išpirkimo laikotarpis ne ilgesnis kaip trys mėnesiai.

35. Grynąja verte gali būti pateikiami pinigų srautai, susidarantys iš tokių viešosios finansų įstaigos veiklos sričių:

- a) *pinigų įplaukų ar išmokų, susijusių su indėlių, kurių išpirkimo terminas fiksuotas, priėmimas ir išmokėjimas;*
- b) *indėlių įdėjimas ir jų atsiėmimas iš kitų finansų įstaigų; ir*
- c) *išankstiniai pinigų mokėjimai ir paskolos klientams bei tokių mokėjimų ir paskolų grąžinimas.*

Pinigų srautai užsienio valiuta

- 36. *Pinigų srautai, susidarantys iš sandorių užsienio valiuta, turi būti parodomi ūkio subjekto atskaitomybės valiuta, taikant atskaitomybės valiutos ir atitinkamos užsienio valiutos keitimo kursą, galiojantį pinigų srautų susidarymo dieną.*
- 37. *Užsienio kontroliuojamojo ūkio subjekto pinigų srautai turi būti perskaičiuojami taikant atskaitomybės valiutos ir užsienio valiutos keitimo kursą, galiojantį pinigų srautų susidarymo dieną.*
- 38. Pinigų srautai užsienio valiuta pateikiami vadovaujantis 4-uju TVSAS „Užsienio valiutų kursų pasikeitimo įtaka rezultatams“. Šis standartas leidžia taikyti valiutų keitimo kursą, artimą faktiniam kursui. Pavyzdžiui, svertinis laikotarpio valiutų keitimo kurso vidurkis gali būti taikomas sandoriams užsienio valiuta registruoti ar užsienio kontroliuojamojo ūkio subjekto pinigų srautams perskaičiuoti. 4-asis TVSAS draudžia taikyti atskaitomybės datos valiutos keitimo kursą perskaičiuojant į atskaitomybės valiutą užsienyje veikiančio kontroliuojamojo ūkio subjekto pinigų srautus.
- 39. Nerealizuotas pelnas ir nuostoliai, susidarantys dėl užsienio valiutos keitimo kurso pokyčių, nėra pinigų srautai. Tačiau valiutos keitimo kurso pasikeitimo poveikis pinigams ir pinigų ekvivalentams, laikomiems ar mokėtiniems užsienio valiuta, parodomas pinigų srautų ataskaitoje tam, kad būtų galima palyginti pinigus ir pinigų ekvivalentus laikotarpio pradžioje ir pabaigoje. Šis dydis pateikiamas atskirai nuo pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautų, kartu parodant skirtumus, jei jų yra, tuo atveju, kai tie pinigų srautai buvo pateikti laikotarpio pabaigos valiutos kursu.

Ypatingieji straipsniai

- 40. *Ypatingųjų straipsnių pinigų srautai turėtų būti klasifikuojami kaip susidarantys atitinkamai iš pagrindinės, investicinės ar finansinės veiklos ir atskleidžiami atskirai.*
- 41. Ypatingųjų straipsnių pinigų srautai, susidarantys iš pagrindinės, investicinės ar finansinės veiklos, pinigų srautų ataskaitoje atskleidžiami atskirai atitinkamos veiklos dalyje, kad vartotojai galėtų suprasti jų pobūdį ir poveikį dabartiniams ir būsimųjų laikotarpių ūkio subjekto pinigų srautams. Ši informacija atskleidžiama papildomai kartu su informacija apie ypatingųjų straipsnių pobūdį ir dydį pagal 3-iojo TVSAS „Ataskaitinio laikotarpio

grynasis perviršis ar deficitas, esminės klaidos ir apskaitos politikos pakeitimai“ reikalavimus.

Palūkanos ir dividendai

42. Gautos ir sumokėtos palūkanos ar dividendai turi būti parodomi atskirai. Kiekvieną ataskaitinį laikotarpį šie pinigų srautai turi būti klasifikuojami taip pat kaip susidarantys iš pagrindinės, investicinės ar finansinės veiklos.

43. Visa per laikotarpį sumokėtų palūkanų suma parodoma pinigų srautų ataskaitoje, nepaisant to, ar ji buvo pripažinta sąnaudomis finansinės veiklos ataskaitoje, ar buvo kapitalizuota pagal 5-ojo TVSAS „Skolinimosi išlaidos“ leistiną alternatyvų būdą.

44. Viešosiose finansų įstaigose sumokėtos bei gautos palūkanos ir dividendai paprastai klasifikuojami kaip pagrindinės veiklos pinigų srautai, tačiau nėra vieningos nuomonės, kaip klasifikuoti šiuos pinigų srautus kituose ūkio subjektuose. Sumokėtos bei gautos palūkanos ir dividendai gali būti priskiriami pagrindinės veiklos pinigų srautams, kadangi jie yra tarp tų veiksmų, kurie lemia grynąjį perviršį ar deficitą. Kita vertus, sumokėtos bei gautos palūkanos ir dividendai pagal aplinkybes gali būti klasifikuojami kaip finansiniai arba investiciniai pinigų srautai, kadangi jie yra finansinių išteklių gavimo savikaina arba investicijų grąža.

45. Sumokėti dividendai gali būti priskiriami finansinės veiklos pinigų srautams, kadangi jie yra finansinių išteklių gavimo savikaina. Kita vertus, sumokėti dividendai gali būti klasifikuojami kaip pagrindinės veiklos pinigų srautų sudedamoji dalis, siekiant padėti vartotojams įvertinti ūkio subjekto sugebėjimą išmokėti dividendus naudojant pagrindinės veiklos pinigų srautus.

Grynojo perviršio mokesčiai

46. Pinigų srautai, susidarantys iš grynojo perviršio mokesčių, turėtų būti parodomi atskirai ir klasifikuojami kaip pagrindinės veiklos pinigų srautai, išskyrus atvejus, kai galima tiksliai nustatyti, kad jie priklauso finansinei ir investicinei veiklai.

47. Viešojo sektoriaus ūkio subjektai dažniausiai atleidžiami nuo grynojo perviršio mokesčių. Tačiau kai kurie viešojo sektoriaus ūkio subjektai gali veikti tokioje aplinkoje, kurioje jie moka tokius pačius mokesčius kaip ir privataus sektoriaus ūkio subjektai.

48. Grynojo perviršio mokesčiai mokami, kai sudaromi sandoriai, kurie sukuria pinigų srautus, pinigų srautų ataskaitoje priskiriamus pagrindinei, investicinei ar finansinei veiklai. Kai kada šių mokesčių sąnaudos gali būti aiškiai sutapatinamos su investicine ar finansine veikla, tačiau dažnai neįmanoma identifikuoti šių mokesčių pinigų srautų, nes jie gali susidaryti kitą laikotarpį, nei buvo sudarytas sandoris, sukūręs pinigų srautus. Todėl sumokėti mokesčiai paprastai klasifikuojami kaip pagrindinės veiklos pinigų srautai. Tačiau tuo atveju, kai mokesčių pinigų srautus galima susieti su konkrečiu sandoriu,

sukuriančiu pinigų srautus, kurie klasifikuojami kaip investicinės ar finansinės veiklos pinigų srautai, mokesčių pinigų srautai gali būti klasifikuojami kaip investiciniai ar finansiniai. Jeigu mokesčių pinigų srautai priklauso daugiau nei vienai veiklos sričiai, parodoma visa mokesčių suma.

Investicijos į kontroliuojamuosius, asocijuotus ūkio subjektus ir jungtinės sutarties subjektus

49. Kai investicijų į asocijuotus ar kontroliuojamuosius ūkio subjektus apskaitai taikomas nuosavybės arba savikainos metodas, investuotojas savo pinigų srautų ataskaitoje pateikia tik tuos pinigų srautus, kurie susidaro tarp jo ir ūkio subjekto, į kurį investuota, pavyzdžiui, dividendus ar išankstinius mokėjimus.
50. Ūkio subjektas, kuris atsiskaito už jam tenkančią bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto dalį taikydamas proporcingo konsolidavimo metodą, į savo konsoliduotą pinigų srautų ataskaitą įtraukia pinigų srautus, proporcingus jam priklausančiai bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto pinigų srautų daliai. Ūkio subjektas, kuris savo dalį parodo taikydamas nuosavybės metodą, į savo pinigų srautų ataskaitą įtraukia pinigų srautus, susidarančius iš jo investicijų į bendrai kontroliuojamą ūkio subjektą, taip pat paskirstytas sumas ir kitas išmokas ar įplaukas tarp jo ir bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto.

Kontroliuojamųjų ūkio subjektų ir kitų veikiančių vienetų įsigijimas ir perleidimas

51. *Visi pinigų srautai, susidarę įsigyjant ir perleidžiant kontroliuojamuosius ūkio subjektus ir kitus veikiančius vienetus, turi būti pateikiami atskirai ir klasifikuojami kaip investiciniai pinigų srautai.*
52. *Įsigydamas ir perleisdamas kontroliuojamuosius ūkio subjektus ar kitus veikiančius vienetus, ūkio subjektas turi parodyti kiekvieną per laikotarpį sukauptą:*
- a) bendrąją pirkimo ar perleidimo sumą;*
 - b) perkant sumokėtos ar perleisus gautos sumos dalį pinigais ir pinigų ekvivalentais;*
 - c) jam tenkančią įsigyto ar perleisto kontroliuojamojo ūkio subjekto ar veikiančio vieneto pinigų ar pinigų ekvivalentų sumą; ir*
 - d) įsigyto ar perleisto kontroliuojamojo ūkio subjekto ar veikiančio vieneto turto ir išipareigojimų, nesusijusių su pinigais ir pinigų ekvivalentais, sumas, suskirstytas pagal kiekvieną pagrindinę kategoriją.*
53. Pinigų srautai, susidarę įsigyjant ir perleidžiant kontroliuojamuosius ūkio subjektus ir kitus veikiančius vienetus, kartu su įgyto ar perleisto turto ir išipareigojimų sumomis, parodomi

atskirai nuo pinigų srautų, kurie susidaro iš kitos pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos. Perleidimo pinigų srautai nėra atimami iš įsigijimo pinigų srautų.

54. Perkant ar parduodant sumokėtų ar gautų pinigų suma pinigų srautų ataskaitoje pateikiama grynąja verte atėmus gautas ir perleistas pinigų ir pinigų ekvivalentų sumas.
55. Įgytas kontroliuojamojo ūkio subjekto ar kito veikiančio vieneto turtas ir įsipareigojimai, išskyrus pinigus ar pinigų ekvivalentus, turi būti atskleidžiami tik jei kontroliuojamasis ūkio subjektas ar veikiantis vienetas anksčiau pripažino šį turtą ar įsipareigojimus. Pavyzdžiui, kai viešojo sektoriaus ūkio subjektą, sudarantį ir teikiantį atskaitomybę pinigų principu, įsigijo kitas viešojo sektoriaus ūkio subjektas, įsigyjantis ūkio subjektas neprivalo atskleisti įsigyto ūkio subjekto turto ir įsipareigojimų (išskyrus pinigus ar pinigų ekvivalentus), jei šis ūkio subjektas anksčiau nebuvo pripažinęs nepiniginio turto ar įsipareigojimų.

Nepiniginiai sandoriai

56. Investiciniai ir finansiniai sandoriai, kuriuos sudarant nereikia mokėti pinigų ar pinigų ekvivalentų, neturi būti įtraukiami į pinigų srautų ataskaitą. Tokie sandoriai turi būti atskleidžiami kurioje nors kitoje finansinės atskaitomybės dalyje taip, kad būtų pateikta visa reikalinga informacija apie šią investicinę ir finansinę veiklą.

57. Daug investicinės ir finansinės veiklos ūkinių operacijų neturi tiesioginės įtakos einamiesiems pinigų srautams, nors jie veikia ūkio subjekto kapitalo ir turto struktūrą. Nepiniginiai sandoriai į pinigų srautų ataskaitą neįtraukiami, kadangi jie nedaro įtakos einamojo laikotarpio pinigų srautams. Nepiniginių sandorių pavyzdžiai:

- a) turto įsigijimas sudarant turto mainų sandorius, pirkimas skolon arba lizingo (finansinės nuomos) būdu; ir
- b) skolos pavertimas nuosavu kapitalu.

Pinigų ir pinigų ekvivalentų sudedamosios dalys

58. Ūkio subjektas turėtų atskleisti pinigų ir pinigų ekvivalentų sudedamąsias dalis ir pateikti į pinigų srautų ataskaitą įtrauktų sumų suderinimą su atitinkamais finansinės būklės ataskaitos straipsniais.

59. Atsižvelgdamas į pinigų valdymo praktikos ir bankininkystės sistemos įvairovę pasaulyje ir siekdamas, kad apskaita atitiktų 1-ąjį TVSAS „Finansinės atskaitomybės pateikimas“, ūkio subjektas atskleidžia, kokios apskaitos politikos jis laikosi nustatydamas pinigų ir pinigų ekvivalentų sudėtį.

60. Kiekvieno pinigų ir pinigų ekvivalentų sudedamosios dalies nustatymo politikos pakeitimo įtaka, pavyzdžiui, finansinių priemonių, kurios anksčiau buvo laikomos ūkio subjekto investicijų portfeliu, klasifikavimo pakeitimas, parodoma pagal 3-įjį TVSAS.

Kiti atskleidimai

61. *Ūkio subjektas turi atskleisti turimą reikšmingą pinigų ir pinigų ekvivalentų likučių sumą, kurios negali naudoti ekonominis ūkio subjektas, kartu su vadovybės paaiškinimais finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte.*
62. Yra daug priežasčių, dėl kurių ūkio subjekto turimų pinigų ir pinigų ekvivalentų negali naudoti ekonominis ūkio subjektas. Pavyzdžiui, pinigai ir pinigų ekvivalentai gali būti laikomi kontroliuojamajame ūkio subjekte, kuris veikia šalyje, kontroliuojančioje valiutų keitimą ar taikančioje kitus teisinius apribojimus, todėl jų negali naudoti nei kontroliuojantysis ūkio subjektas, nei kiti jo kontroliuojamieji ūkio subjektai.
63. Vartotojams, norintiems suprasti ūkio subjekto finansinę būklę ar jo likvidumą, gali būti naudinga papildoma informacija. Rekomenduojama tokią informaciją atskleisti aiškinamajame rašte. Gali būti atskleista informacija apie:
- a) nepanaudoto skolinimosi priemonės sumą, kuri ateityje gali būti naudojama pagrindinei veiklai ir kapitalo įsipareigojimams padengti, nurodant visus šios priemonės naudojimo apribojimus;
 - b) sukauptas pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautų sumas, susijusias su jungtinės sutarties subjektų dalimis, kurių apskaitai taikomas proporcingo konsolidavimo metodas; ir
 - c) apriboto naudojimo grynujų pinigų likučių sumą ir pobūdį.
64. Jei asignavimai ir išmokos iš biudžeto tvarkomi pinigų principu, pinigų srautų ataskaita gali padėti vartotojams suprasti ryšį tarp ūkio subjekto veiklos ar programos ir informacijos apie valstybės biudžetą. Apie faktinių ir biudžeto rodiklių palyginimą trumpai užsiminta 1-ame TVSAS.

Įsigaliojimo data

65. *Šis tarptautinis viešojo sektoriaus apskaitos standartas turi būti taikomas sudarant 2001m. liepos 1 d. ir vėliau prasidedančių laikotarpių metinę finansinę atskaitomybę. Rekomenduojama jį taikyti anksčiau.*
66. Jei po šio standarto įsigaliojimo ūkio subjektas pradeda taikyti kaupimo principą, kuris numatytas Tarptautiniuose viešojo sektoriaus apskaitos standartuose, šis standartas turi būti taikomas sudarant atskaitinio laikotarpio, kuriuo pradėtas taikyti kaupimo principas, ir vėlesnių laikotarpių finansinę atskaitomybę.

PRIEDĖLIS**Pinigų srautų ataskaita (sudaro ūkio subjektai, išskyrus finansų įstaigas)**

Šis priedėlis yra tik iliustracinis ir nėra standarto dalis. Jo tikslas – parodyti, kaip reikia taikyti šį standartą ir padėti geriau jį suprasti.

Pinigų srautų ataskaita, sudaroma tiesioginiu būdu (27 paragrafo a) punktas)**20x2 m. gruodžio 31 d. viešojo sektoriaus ūkio subjekto sudaroma konsoliduota pinigų srautų ataskaita (tūkstančiais piniginių vienetų)**

	20X2	20X1
PAGRINDINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI		
Įplaukos		
Mokesčiai	X	X
Prekių ir paslaugų savikaina	X	X
Dotacijos	X	X
Gautos palūkanos	X	X
Kitos įplaukos	X	X
Išmokos		
Darbo užmokestis	(X)	(X)
Pensijos	(X)	(X)
Tiekėjai	(X)	(X)
Sumokėtos palūkanos	(X)	(X)
Kitos išmokos	(X)	(X)
Pagrindinės veiklos grynieji pinigų srautai	X	X
INVESTICINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI		
Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimas	(X)	(X)
Įplaukos už ilgalaikio materialiojo turto pardavimą	X	X
Įplaukos už investicijų pardavimą	X	X
Vertybinių popierių, įsigyti užsienio valiuta	(X)	(X)
Investicinės veiklos grynieji pinigų srautai	X	X
FINANSINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI		
Įplaukos iš paskolų	X	X
Paskolų grąžinimas	(X)	(X)
Pervedimai / dividendai vyriausybei	(X)	(X)
Finansinės veiklos grynieji pinigų srautai	X	X
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas / (sumažėjimas)	X	X
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	X	X
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	X	X

Pinigų srautų ataskaitos pastabos*a) Pinigai ir pinigų ekvivalentai*

Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje, likučiai banko sąskaitose ir investicijos į pinigų rinkos priemones. Pinigų srautų ataskaitoje pateikiamiems pinigams ir pinigų ekvivalentams taip pat priskiriamos sumos iš finansinės būklės ataskaitos:

	20X2	20X1
Pinigai kasoje ir bankų sąskaitose	X	X
Trumpalaikės investicijos	X	X
	<u>X</u>	<u>X</u>

Ūkio subjektas nurašė skolinimosi priemonių X sumą, kuri turi būti priskirta infrastruktūros projektams.

b) Ilgalaikis materialusis turtas

Per laikotarpį ekonominis ūkio subjektas ilgalaikį materialųjį turtą, kurio savikaina X, įsigijo naudodamas iš valstybės gautą dotaciją kapitalui. Įsigyjant ilgalaikį materialųjį turtą buvo sumokėta X pinigų suma.

c) Pagrindinės veiklos grynujų pinigų srautų perskaičiavimas į įprastinės veiklos grynąjį perviršį / (deficitą) (tūkstančiais piniginių vienetų)

	20X2	20X1
Perviršis / (deficitas) iš įprastinės veiklos	X	X
Nepiniginiai pasikeitimai	X	X
Nusidėvėjimas	X	X
Amortizacija	X	X
Atidėjinių abejotinoms skoloms padidėjimas	X	X
Mokėtinų sumų padidėjimas	X	X
Skolų padidėjimas	X	X
Atidėjinių, susijusių su darbo užmokesčiu, padidėjimas	X	X
(Pelnas) / nuostoliai iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo	(X)	(X)
(Pelnas) / nuostoliai iš investicijų pardavimo	(X)	(X)
Kito trumpalaikio turto padidėjimas	(X)	(X)
Investicijų padidėjimas dėl perkainojimo	(X)	(X)
Gautinų sumų padidėjimas	(X)	(X)
Ypatingieji straipsniai ¹	(X)	–
Pagrindinės veiklos grynieji pinigų srautai	<u>X</u>	<u>X</u>

¹ šis ypatingasis straipsnis atitinka sąvoką „pagrindinė veikla“.

2 TVSAS – PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

Pinigų srautų ataskaita, sudaroma netiesioginiu būdu (27 paragrafo b) punktas)

20x2 m. gruodžio 31 d. viešojo sektoriaus ūkio subjekto sudaroma konsoliduota pinigų srautų ataskaita (tūkstančiais piniginių vienetų)

	20X2	20X1
PAGRINDINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI		
Perviršis / (deficitas) iš pagrindinės veiklos	X	X
Nepiniginiai pasikeitimai		
Nusidėvėjimas	X	X
Amortizacija	X	X
Atidėjinių abejotinos skoloms padidėjimas	X	X
Mokėtinų sumų padidėjimas	X	X
Skolų padidėjimas	X	X
Atidėjinių, susijusių su darbo užmokesčiu, padidėjimas	X	X
(Pelnas) / nuostoliai iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo	(X)	(X)
(Pelnas) / nuostoliai iš investicijų pardavimo	(X)	(X)
Kito trumpalaikio turto padidėjimas	(X)	(X)
Investicijų padidėjimas dėl perkainojimo	(X)	(X)
Gautinų sumų padidėjimas	(X)	(X)
Ypatingieji straipsniai ¹	(X)	–
Pagrindinės veiklos pinigų srautai	X	X
INVESTICINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI		
Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimas	(X)	(X)
Įplaukos už ilgalaikio materialiojo turto pardavimą	X	X
Įplaukos už investicijų pardavimą	X	X
Vertybinių popierių įsigijimas užsienio valiuta	(X)	(X)
Investicinės veiklos grynieji pinigų srautai	(X)	(X)
FINANSINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI		
Įplaukos iš paskolų	X	X
Paskolų grąžinimas	(X)	(X)
Pervedimai / dividendai vyriausybei	(X)	(X)
Finansinės veiklos grynieji pinigų srautai	(X)	(X)

Pinigų srautų ataskaitos pastabos*a) Pinigai ir pinigų ekvivalentai*

Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje, likučiai banko sąskaitose ir investicijos į pinigų rinkos priemones. Pinigų srautų ataskaitoje pateikiamiems pinigams ir pinigų ekvivalentams taip pat priskiriamos sumos iš finansinės būklės ataskaitos:

	20X2	20X1
Pinigai kasoje ir bankų sąskaitose	X	X
Trumpalaikės investicijos	X	X
	<u>X</u>	<u>X</u>

Ūkio subjektas nurašė skolinimosi priemonių X sumą, kuri turi būti priskirta infrastruktūros projektams.

b) Ilgalaikis materialusis turtas

Per laikotarpį ekonominis ūkio subjektas ilgalaikį materialųjį turtą, kurio savikaina X, įsigijo naudodamas iš valstybės gautą dotaciją kapitalui. Įsigyjant ilgalaikį materialųjį turtą, buvo sumokėta X pinigų suma.

Palyginimas su 7-uoju TAS

2-asis tarptautinis viešojo sektoriaus apskaitos standartas (TVSAS) „Pinigų srautų ataskaita“ parengtas pagal 7-ąjį tarptautinį apskaitos standartą (TAS) „Pinigų srautų ataskaita“. Pagrindiniai 2-ojo TVSAS ir 7-ojo TAS skirtumai:

- 2-ajame TVSAS, palyginti su 7-uoju TAS, pateikiami išsamesni paaiškinimai, kaip taikyti standartus viešojo sektoriaus ūkio subjektams.
- 2-ajame TVSAS vartojamos kitokios sąvokos nei 7-ajame TAS. Pačios svarbiausios 2-ajame TVSAS vartojamos sąvokos yra „ūkio subjektas“, „pajamos“, „finansinės veiklos ataskaita“, „finansinės būklės ataskaita“ ir „grynasis turtas / nuosavas kapitalas“. Analogiškos 7-ojo TAS sąvokos yra „įmonė“, „pajamos“, „pelno (nuostolio) ataskaita“, „balansas“ ir „nuosavas kapitalas“.
- 2-ajame TVSAS pateikiami skirtingi specialiųjų sąvokų apibrėžimai, palyginti su 7-uoju TAS (8 paragrafas).
- Palyginti su 7-uoju TAS, 2-ajame TVSAS leidžiama pasirinkti tiesioginį arba netiesioginį pagrindinės veiklos pinigų srautų pateikimo pinigų srautų ataskaitoje būdą. Kai pasirenkamas tiesioginis pagrindinės veiklos pinigų srautų pateikimo būdas, 2-ajame TVSAS rekomenduojama finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte atskleisti informaciją apie pagrindinės veiklos grynojo perviršio suderinimą su pagrindinės veiklos pinigų srautais (29 paragrafas).
- 2-ojo TVSAS priedėlyje nepateikiama pavyzdinės finansų įstaigų pinigų srautų ataskaitos.